

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

§. 5. De Simonia, quæ committitur in beneficiis Ecclesiasticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

§. V.

De Simonia, qua committitur in beneficijs Ecclesiasticis.

Simonia commissa in beneficijs Ecclesiasticis videtur esse contra ius diuinum, quia stipendium beneficii Ecclesiastici non potest esse neque concipi sine iure spirituali exercendi officium utpote sibi inuicem ita connexa, ut non nisi ob illud spirituale officium alicui competere possit, & consequenter si alicui vendatur ius beneficialium prouentuum, vendi illi etiam ius spirituale exercendi officium: Alia ratio est de calice consecrato vendito, utpote cuius materia suapte natura non pendet ab annexo spirituali ac proinde secundum se non æstimato spirituali vendi potest. Locutus autem sum de prouentibus Ecclesiastici beneficii formaliter, & in sensu composito, id est quamdiu prouentus per auctoritatem Ecclesiasticam, nec re nec virtute à spirituali munere separati sunt, sed iuxta primæuam institutionem & naturam, debentur, tanquam stipendium sustentationis pro spirituali munere.

Nam aliàs certum est, prouentus beneficiorum à titulo spirituali per summum Pontificem separari posse, eosque vendi atque absque simoniæ vitio. Implicitam seu virtuales separationem vides in hoc exemplo. Si Papa conferat alicui beneficium Ecclesiasticum, reformata sibi annua pensione, seu portione reddituum, eamque pensionem à titulo spirituali separatim à statim ab initio vendat beneficiato, ita ut aliter illi nolit gratiam beneficii facere, nisi in redemptionem pensionis consentiat non erit simonia; sicuti neque usura est, si alicui nolis mutuare pecu-

pecuniam, nisi is vicissim tibi statim mutuare aut vendere velit triticum, sicut dixi lib. 3. Tract. 4. de iust. n. 3. Simile quiddam est, si Parochus à sacerdote pecuniam exigat, propterea quod ipsi licentiam det in parochia stipem lucrando celebratis missis, Simonia est, cum enim stipis detur propter sacrificium, eo ipso, quod licentia accipiendae stipis venditur, etiam ius sacrificandi venditur. Si autem parochus, qui propter onera & administrationem parochiae, quae ipsi incumbit, iustae aliquam stipis partem aut oblationis de sacrificiis cooperatoris sui capere potest, cum eodem paciscatur, ut proportione sibi competente in singulos annos certam pecuniae summam numeret, non erit haec pactio simoniaca sed iusta venditio.

- 46 Annatam seu fructus primi anni (solentes assignari ad Ecclesiasticum aliquem usum) ex beneficio spectato iure communi solus Pontifex sibi deposcere potest, ex plenitudine potestatis: sed per consuetudinem etiam Episcopi, Concil. Trid. non est receptum quoad auctariam constitutionem.

NB. Simonia est si pro ipsa collatione aliquid exigat quippe quae spiritualis muneris actus.

Pensiones laicales utpote separatae à spirituali titulo, licitae venduntur, sed Clericales sine simonia emi aut vendi non possunt, utpote fundatae in spirituali officio; Pensionarius tamen retenta obligatione sui spiritualis officii ipsas temporales pensiones seu fructus alicui ad vitam vendere potest.

- 47 Pensiones mixtae, id est, quae clericorum propriae sunt, sed non ob sacrum ministerium assignatae, sed solum ob senium infirmitatem, licet compositionem emi non possunt, quia clericales pensiones similitudinem

linem cum beneficiis gerunt; Vnde stylus Curiae Rom. damnat eiusmodi venditiones tanquam simoniacas, possunt tamen redimi, quia redimere non est emere aliquod ius spirituale, sed extinguere onus seu obligationem temporalem soluendi annuatim certam summam pecuniae aut fructuum, dummodo talis redemptio non sit non ita instituat, quasi per eam extingui debeat spiritualis obligatio remittendi officium B. Virginis: tunc enim simonia committeretur secundum stylum curiae.

Non est simoniacum Vicario munere onus redimendum dandum principali cum pacto voluntarie ab ipso acceptando, ut in ingressu annuatim soluat etc. si capitulum vicario parochi seu Ecclesiae collegatae annexae relinquat omnes proventus, ita tamen ut ex his copiosis proventibus 100. aureos quantumvis capitulo solvere teneatur, simul etiam aliud pactum ineat cum vicario, ut statim, si velit, redimat onus totius pensionis 500. aureis: quia hic non est materia spiritualis, sed res merè temporaria, quae redimitur. Debet tamen Vicarius beneficium primò purè esse collatum sine tali obligatione, alias erit simonia.

Permutatio beneficiorum si propria pactione fiat sine Episcopi autoritate, irrita est, & simoniaca ob Ecclesiasticam iuris prohibitionem, imò permutans meretur beneficium amittere, sed per iudicis sententiam. Spectata tamen rei natura talis permutatio simoniaca non est, quia est spiritualis cum spirituali, sed propter periculum simoniacae intentionis prohibitum est, possunt tamen partes inter se prius tractare de permutatione sed cum conditione relata in consensum Episcopi.

Nnn

Omnis

5 1 Omnis permutatio rei spiritualis cum altero spiri-
rituali habente annexum temporale, simoniaca est,
idque propter periculum, atque suspicionem ne id
fiat intuitu rei temporalis, adeoque per rem tem-
poralem comparetur ius spirituale.

Permutatio beneficii cum portione aut pensio-
ne praestimoniali in titulum beneficii recta est si-
moniaca quia tale praestimonium vere beneficiū est.

5 2 NB. Episcopus approbare potest permutatio-
nem beneficii cum pensione clericali quod non est
beneficium, non quidem ordinarie, sed in causa
speciali alicuius necessitatis potest v. c. ob sen-
tiam aut infirmitatem clerici, si clericus beneficium pu-
rè resignet in manus Episcopi, petens sibi suppeditari
sustentationem: Nihil obstat, quin Episcopus
tale beneficium pensionario alicui conferre possit,
eiusque pensionem, si iam vacare incipiat, alteri illi,
qui beneficium resignauerat tribuere.

5 3 Expensae quae de iure faciendae sunt in permuta-
tione beneficiorum in pactum deduci possunt pro-
pria autoritate, sed non aliae.

In permutatione beneficiorum inaequalitas fructuum
pecunia vel pensione annua ex pinguiori beneficio
detracta compensari potest interueniente authorita-
te Papae non ite Episcopi: Excepto casu extraordina-
rio necessitatis. Est simonia propria autoritate.
Etiam cum autoritate Episcopi, sine necessitate in
permutatione beneficiorum, fructuum inaequali-
tatem pecuniā ex pinguiore beneficio detractā
compensare. Ratio, quia fructus siue redditus bene-
ficiales ita annexi sunt spirituali titulo, ut nemini
deberi possint, nisi spiritualis praestiti officii, conse-
quenter, qui redditus beneficiales emit, ipsum titu-
lum

lenti seu ius beneficii emere conuincitur. Quare
 necesse est reditus à spirituali titulo separari ante cō-
 mutationem: Cum autem Episcopus iure ordina-
 tio non possit separare, etiam non poterit talem
 permutationem cum tali conditione approbare. 55

Transactio differt à compositione amicabili.
 Transactio enim dicitur, cum in lite dubia aliquid
 remittitur altero retento, aut vicissim petito, amica-
 bilis compositio autē est pactū seu remissio gratuita. 56

Orta lite beneficiaria possunt eam partes amica-
 biles inter se componere v.c. si vnus sponte & gratis
 suo iuri cedat, litēq; deserat, etsi nihil obstat, quomi-
 nus postea donū ex gratitudine sibi oblatū accipiat.

NB. Transactio simoniaca est. in qua ex vna par-
 te beneficium Ecclesiasticum, ex altera verò pars
 temporalis datur: Ratio, quia transactio est recipro-
 cus contractus & species quædam commutationis.
 Spiritualia autem cum temporalibus commutari nō
 possunt sine vitio simoniæ.

Transactio in aliis rebus spiritualibus præter be- 57
 neficia fieri potest inter partes sine interuentu rei tē-
 poralis v.c. si cōtrouersia orta sit inter Prælatos de iu-
 risdictione spirituali, transactionem facere possunt,
 diuidendo loca vel actus iurisdictionis. Nam trans-
 actio est species quædā permutationis, spirituale au-
 tē cum spirituali permutari nō prohibetur. Materia-
 lia ornamentorum secundum se permutari possunt
 sine ordinē ad rem factam ipsis annexam.

Omnis pactio in Ecclesiasticis beneficiis, quæ 58
 propria autoritate fit, tanquam simoniaca damna-
 tur iure Ecclesiastico propter periculum & suspicio-
 nem intentionis simoniacæ.

Episcopus & iudex delegatus parti litigandi per mo-
 dum

dum transactionis adiudicare possunt pensionem annuam in compensationem expensarum vel ad vitæ necessariam sustentationem, & in bonum pacis & concordiae, quæ ipsi etiam transigenti utilis est, adeoque precio æstimabilis.

- 60 Ius Patronatus videtur esse materia simoniæ spectato iure diuino, quia est secundum se quid spirituale, quia nihil repugnat, ut vnum & idem sit spirituale & annexum spirituali: Nam sic vasa & vestes consecratae spiritualia sunt principaliter propter habitudinem ad sacrificium & sacramenta, ad quæ antecedenter ordinantur, sicut ius patronatus ad beneficium Ecclesiasticum, & tamen ipsæ etiam sacre vestes & vasa secundum se spiritualia censentur propter Ecclesiæ institutionem, & consecrationem, & quia talia vendi aut precio æstimari non possunt, sine vitio simoniæ aduersus ius diuinum supposita Ecclesiæ illa institutione. Quare simili modo sius patronatus Ecclesiastica potestate institutum, secundum se vendatur, aut fundus cui tale ius annexum est illius ratione plurius æstimetur, committitur simonia aduersus ius naturale & diuinum, quia venditur id, quod per se ac intrinsece spirituale est, siue consideretur ratione principii à quo promanet, quæ est Ecclesiastica potestas, per quam etiam beneficia instituta sunt siue ratione proprii actus, quæ est presentatio & beneficium spirituale, per quam ipsi presentatio potentia siue ius saltem passiuum acquiritur, ut ipse ad beneficium institui possit, atque etiam debeat, si idoneus est.

§. VI.

Quotuplex sit simonia.

Simo-